

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om statliga exportgarantier

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås det att lagen om statliga exportgarantier ska ändras. Lagen föreslås bli ändrad så att det ska vara möjligt att bevilja exportgaranti för att ordna refinansiering för exportkrediter som beviljats utländska köpare. Dessutom föreslås det att exportgaranti ska kunna beviljas för att ordna refinansiering för exportfrämjande inhemska investeringar enligt exportgarantilagen. Avsikten med förslaget är att göra möjligheterna att finansiera export mångsidigare och därigenom främja exporten. Genom förslaget förbättras dessutom möjligheterna för kredit-

institut och finansiella institut som fått exportgaranti att refinansiera export.

Utvecklingen av det offentligt understödda exportfinansieringssystemet syftar till att för den finländska exportindustrin upprätthålla lika konkurrensförutsättningar i förhållande till konkurrentländerna samt möjligheter till framgång. Ett fungerade exportfinansieringsystem utgör grunden för Finlands ekonomiska tillväxt, sysselsättning och konkurrenskraft.

Lagen avses träda i kraft under början av 2015.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 INLEDNING	3
2 NULÄGE	3
2.1 Lagstiftning och praxis	3
2.2 Internationell utveckling och jämförelse samt lagstiftningen i vissa länder	5
2.2.1 Allmänt	5
2.2.2 Refinansieringsgarantier för export i vissa länder	5
2.2.3. Sammanfattning	8
2.3 Bedömning av nuläget	9
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	9
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	11
4.1 Ekonomiska konsekvenser	11
4.2 Organisatoriska konsekvenser	13
4.3 Konsekvenser för företagen	13
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	13
6 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER	14
DETALJMOTIVERING	16
1 LAGFÖRSLAG	16
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	19
3 IKRAFTTRÄDANDE	19
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	19
LAGFÖRSLAG	20
Lag om ändring av lagen om statliga exportgarantier	20
BILAGA	22
PARALLELLTEXT	22
Lag om ändring av lagen om statliga exportgarantier	22

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Lagen om offentligt understödda export- och fartygskrediter samt ränteutjämning (1543/2011, nedan exportfinansieringslagen) trädde i kraft vid ingången av 2012. Syftet med lagen är att främja Finlands ekonomiska utveckling genom att det erbjuds internationellt sett konkurrenskraftig finansiering för export och för inhemska fartygsleveranser. Enligt exportfinansieringslagen kan Finlands Exportkredit Ab (nedan Exportkredit) bevilja exportfinansiering i form av krediter för export- och fartygsprojekt. Beviljandet av export- och fartygskrediter baserar sig på Finnvera Abp:s (nedan Finnvera) medelanskaffning. Enligt den lag som trätt i kraft kan Exportkredit bevilja export- och fartygskrediter med fast eller rörlig ränta till ett kapitalvärde av högst 3 000 miljoner euro. Enligt exportfinansieringslagen täcks kreditriskerna i samband med export- och fartygskrediterna genom exportgarantier eller fartygsgarantier som Finnvera beviljar.

Man blev tvungen att ändra exportfinansieringslagen genom lag 486/2014, som trädde i kraft den 1 juli 2014. Genom lagen höjdes Exportkredits möjligheter att bevilja export- och fartygskrediter från 3 000 miljoner euro till 7 000 miljoner euro. Grunden för lagändringen var att bevilningsfullmakten inte var tillräcklig. Våren 2014 kunde Exportkredit inte lämna anbud på nya exportkrediter, eftersom bevilningsfullmakten i praktiken var helt använd. Syftet med höjningen av fullmakten är att trygga tillgången på offentlig finansiering i ett läge där bankers möjligheter att finansiera exportkrediter som kräver lång betalningstid har försvagats.

För att trygga tillräckligheten av bevilningsfullmakten i exportfinansieringslagen och för att utveckla systemet med exportfinansiering föreslås att det införs en exportgaranti som kan beviljas för ordnande av refinansiering av en exportkredit som beviljats en utländsk köpare. På motsvarande sätt föreslås det också att exportgaranti ska kunna beviljas för att ordna refinansiering för exportfrämjande inhemska investeringar enligt

exportgarantilagen. Det är fråga om att ta in bestämmelser om refinansieringsgaranti i lagen om statliga exportgarantier (422/2001, nedan exportgarantilagen). Därigenom kan Finnvera främja bankernas medelanskaffning för exportfinansiering. Refinansieringsgarantin lämpar sig när det skaffas medel för refinansiering av en stor enskild eller flera mindre exportkrediter. Garantin möjliggör att ett kreditinstitut eller finansiellt institut som får exportgaranti vid behov kan använda exportkrediter som säkerhet för sin medelanskaffning.

En produkt som motsvarar refinansieringsgarantin har införts i flera av Finlands konkurrentländer. I Tyskland har det uppnåtts goda resultat av en garanti för refinansiering av exportkrediter som banker beviljat. Avsikten med införandet av refinansieringsgarantin är utöver ett finansieringssystem enligt exportfinansieringslagen även att trygga ett internationellt sett konkurrenskraftigt exportfinansieringssystem för finländska exportörer.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Till följd av finanskrisen som började år 2008 har det gjorts betydande ändringar i statens exportfinansieringssystem. Som en direkt följd av finanskrisen infördes i Finland år 2009 ett temporärt system för refinansiering av exportkrediter som baserade sig på statens medelanskaffning, när affärsbankerna till följd av finanskrisen minskade sin finansiering av exportkrediter. Den exportfinansiering som tillämpades fram till dess hade baserat sig på exportgarantier som Finnvera beviljat och exportkrediter som banker beviljat.

I modellen som baserar sig på statens medelanskaffning skaffade Statskontoret medel för refinansiering av exportkrediter som en del av statens övriga medelanskaffning. Banken förhandlade fram lånevillkoren och svarade för dokumentationen av lånen. Exportkredit finansierade den krediten som en bank ordnat och då hade banken möjlighet att överföra krediten från sin balansräkning till

Exportkredit. Refinansieringsmodellen gällde till oktober 2012.

För att trygga exportfinansieringens konkurrenskraft infördes vid ingången av 2012 ett bestående finansieringssystem för export- och fartygskrediter baserat på Finnveras medelanskaffning, genom att exportfinansieringslagen stiftades. Enligt exportfinansieringslagen kan Exportkredit bevilja exportfinansiering i form av krediter för export- och fartygsprojekt. Exportkredit kan bevilja export- och fartygskrediter med fast eller rörlig ränta till ett kapitalvärde av högst 7 000 miljoner euro. Enligt exportfinansieringslagen täcks kreditriskerna i samband med export- och fartygskrediterna genom exportgarantier eller inhemska fartygsгарantier som Finnvera beviljar.

Till följd av finanskrisen har regleringen för kreditinstitut och finansiella institut skärpts. För instituten gäller Basel III-rekommendationerna som upprättades år 2010 och EU:s på dessa rekommendationer baserade bestämmelser som trädde i kraft vid ingången av 2014. De nya bestämmelserna som syftar till att öka bankernas soliditet och förbättra deras hantering av risker försvårar tillgången till långfristig finansiering och höjer priset på finansiering. Bestämmelserna om soliditet ökar kraven på eget kapital för bankerna. Det egentliga minimikravet på kapital som räknas ut på basis av den riskvägda balansräkningen kvarstår på 8 procents nivå. Det totala kravet på kapital skärps genom att det ställs ett fast krav på tilläggskapital. Dessutom ställs ett justerbart krav på tilläggskapital och kravet på kärnkäpital stiger till följd av detta till sammanlagt 9,5 procent. Utöver dessa bör kreditinstitut som är betydelsefulla med tanke på det globala finansieringssystemet ha ett krav på tilläggskapital på 1—3,5 procent. Bankerna kan reagera på kraven antingen genom att höja avkastningen på sitt eget kapital eller genom att minska de riskbetonade fordringarna. I det nuvarande ekonomiska läget är det senare alternativet sannolikt.

Ett bindande likviditetskrav (liquidity coverage ratio) träder i kraft gradvis fr.o.m. den 1 oktober 2015. Enligt det ska beloppet av likvida medel räcka till de betalningar som förfaller under följande månad, inklusive en

eventuell uttagsanstormning. Det nyckeltal som beskriver den långfristiga finansieringsstrukturen (net stable funding ratio) införs inte i detta skede. Nyckeltalet tillämpas tills vidare bara som ett uppföljningsnyckeltal. Med nyckeltalet försöker man säkerställa att kreditinstitutets balansstruktur på längre sikt (ett år) är tillräckligt balanserad med tanke på likviditeten. Nyckeltalet minskar bankernas möjligheter att finansiera långfristiga krediter med kortfristig medelanskaffning (transformation av maturitet). Beslut om nyckeltalet fattas senare. Bankerna måste dock förbereda sig på införandet av nyckeltalet i god tid. Till följd av detta stiger priset på användning av bankers balansräkning ytterligare, vilket minskar tillgången till exportfinansiering och höjer priset på det. Konsekvenserna av bestämmelserna betonas särskilt i Europa, där beroendet av finansiering via banker traditionellt varit större än till exempel i Förenta staterna, där kapitalmarknaden fungerar bättre. De skärpta kraven på soliditet träder i kraft progressivt så att de ska tillämpas helt och hållet fr.o.m. den 1 januari 2019.

I det nuvarande finansiella läget har efterfrågan på exportfinansiering i stor grad riktat sig till finansiering som ordnas av offentliga exportkreditinstitut, i Finland Exportkredit. Exempelvis visade det sig våren 2014 att Exportkredits maximifullmakt för beviljande av export- och fartygskrediter enligt exportfinansieringslagen var för liten och man blev tvungen att höja maximifullmakten till sju miljarder euro sommaren 2014.

I flera länder har det på sistone inrättats finansieringssystem med statliga exportkrediter samt utvecklats nya produkter för att främja bankernas möjligheter att finansiera exportkrediter.

I Finland baserar sig den offentligt understödda exportfinansieringen på exportgarantier som Finnvera beviljat och på export- och fartygskrediter som Exportkredit beviljat. Finlands offentligt understödda system för exportfinansiering baserar sig på de principer som överenskommit i Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (Organisation for Economic Cooperation and Development, nedan OECD) samt på lagstiftningen i EU. I OECD:s arrangemang för exportkrediter (Arrangement on Officially Sup-

ported Export Credits, nedan OECD:s exportkreditavtal) finns bestämmelser om minimivillkor för offentligt understödda exportkrediter och exportgarantier.

Inom Europeiska unionen har OECD:s exportkreditavtal satts i kraft tidigare genom ett beslut av rådet, så till sin juridiska karaktär är avtalet i Europeiska unionen rätt som är bindande för medlemsstaterna. Nuförtiden finns bestämmelser om detta i kommissionens delegerade förordning nr 727/2013, där de ändringar som gjorts i exportkreditavtalet fram till 1 september 2012 har beaktats. Världshandelsorganisationens (World Trade Organisation, nedan WTO) bestämmelser förutsätter att exportfinansieringsverksamheten ska vara självbärande på lång sikt. Vid beviljandet av offentligt understödd exportfinansiering ska man beakta de internationella bestämmelser som är bindande för Finland, internationella konkurrensfaktorer, miljökonsekvenserna och andra konsekvenser av det projekt för vilket exportgaranti beviljas, som en del av den totala bedömningen av projektet samt näringspolitiska aspekter som hänför sig till projekt.

I Europeiska unionen har huvudbestämmelserna om kreditförsäkringar för medellånga och långa exportaffärer harmoniserats genom rådets direktiv 98/29/EG (nedan harmoniseringsdirektivet). I direktivet fastställs bland annat begreppen leverantörskredit och köparkredit, risk som täcks och dess belopp, försäkringsskyddets omfattning, skadeorsaker och skadeersättningsskyldighet, fastställande av premie och landpolitik. I Finland ansågs vid stiftandet av exportgarantilagen år 2001 att kraven i direktivet uppfylls.

Finansieringen av exportaffärer kan enligt exportfinansieringslagen härstamma från antingen Finnveras medelanskaffning, då krediterna beviljas av Exportkredit, eller bankers medelanskaffning, då krediterna beviljas av banker. För exportkrediter som beviljats av banker beviljar Finnvera exportgaranti, oftast köparkreditgaranti. Dessutom kan Exportkredit enligt exportfinansieringslagen ingå ett ränteutjämningsavtal med banken.

Beviljandet av exportgarantier baserar sig på lagen om statliga exportgarantier (422/2001, nedan exportgarantilagen). Syftet med exportgarantiverksamheten är att stärka

den ekonomiska utvecklingen i Finland genom att främja exporten och företagens internationalisering. Exportgarantier kan beviljas för den förlustrisk som kan uppstå i samband med export eller investeringar i utlandet eller sådana inhemska investeringar vars ändamål är att främja exporten. När exportgarantier beviljas ska i synnerhet OECD:s exportkreditavtal beaktas. Det sammanlagda ansvaret för exportgarantier som bolaget beviljat och skyddsarrangemang får uppgå till högst 17 000 miljoner euro.

2.2 Internationell utveckling och jämförelse samt lagstiftningen i vissa länder

2.2.1 Allmänt

Till följd av förändringar som hänger samman med den internationella finansmarknaden har många länder skapat nya system för att trygga exportfinansieringen. Ett flertal exportkredit- och garantiinstitut har inrättat nya program eller produkter för exportgarantier i syfte att antingen täcka plötsliga störningar på marknaden eller sådana luckor i finansieringen av exportkrediter som privata affärsbanker lämnat. I de nordiska länderna har refinansieringen av exportkrediter tryggats med statens medelanskaffning och nya exportgaranti produkter.

I den internationella jämförelsen granskas systemen i de viktigaste konkurrentländerna med tanke på exporten från Finland. Granskningen riktas i synnerhet till övriga nordiska länder och Tyskland. Dessutom granskas motsvarande system i vissa andra viktiga länder i Europa. I slutet av granskningen av landet beskrivs kortfattat också andra exportfinansieringssystem som är i bruk.

2.2.2 Refinansieringsgarantier för export i vissa länder

2.2.2.1 Sverige

I Sverige är exportgarantiinstitutet statsägda Exportkreditnämnden (nedan EKN), som beviljar exportgarantier för exportprojekt. EKN använder inte någon produkt som motsvarar refinansieringsgarantin.

Det statsägda finansiella institutet för exportkrediter är AB Svensk Exportkredit (nedan SEK). SEK har inte heller infört någon produkt som motsvarar refinansieringsgarantin. SEK:s centrala och konkurrenskraftiga ställning i finansieringen av exportkrediter har lett till att det inte behövts andra lösningar för finansiering av exportkrediter. Under bank- och likviditetskrisen ordnade den svenska staten av statens medel ett stort refinansieringsarrangemang för SEK i händelse av att den normala medelanskaffningen skulle ha sinat. SEK behövde dock inte ty sig till arrangemanget. Enbart befintligheten av en likviditetslimit som staten erbjuder har varit tillräcklig för att trygga en konkurrenskraftig medelanskaffning.

2.2.2.2 Norge

I Norge är exportgarantiinstitutet Garanti-Instituttet for Eksportkreditt (nedan GIEK). GIEK har infört en garanti som beviljas investerare (funding guarantee) och som möjliggör att institutionella investerare deltar i finansieringen utöver affärsbankerna. Garantin har utvecklats utifrån en normal köparkreditgaranti.

GIEK beviljar investerare en garanti på 100 procent, så att det för bankerna återstår en viss riskandel av köparen. Prissättningen av garantin motsvarar det pris som banken tar ut för sin egen riskandel. Hittills har GIEK erfarenheter av ett fåtal projekt. Med exportkrediter garanterade av GIEK har det huvudsakligen finansierats leveranser som hänför sig till olje- och gasindustrin (off shore). Investerarna har varit norska och amerikanska pensionsfonder. De enskilda krediterna har varit i storleksklassen 100 miljoner US dollar, dvs. cirka 80 miljoner euro.

I Norge reformerades finansieringen av exportkrediter år 2012, när helt statsägda Eksportkreditt Norge bildades. Eksportkreditt Norge administrerar exportkrediter för norska staten. Krediterna finns direkt i statens balansräkning och finansieringen kommer från staten. Det har inte ställts någon limit för finansieringen. År 2013 var Eksportkreditt Norges första hela verksamhetsår. Dess balansräkning var 45 miljarder norska kronor (cirka 5,28 miljarder euro).

2.2.2.3 Danmark

Exportgarantiinstitutet i Danmark är Ekspport Kredit Fonden (nedan EKF). EKF erbjuder refinansieringsgaranti åt banker och pensionsförsäkringsbolag. Den till banker beviljade garantin kallas för refinansieringsgaranti (funding guarantee) och den till pensionsförsäkringsbolag beviljade garantin kallas för värdepapperiseringsgaranti (securitisation guarantee). Båda garantierna uppgår till 100 procent och betalas genast på begäran. Ett villkor för beviljandet är att EKF kan bevilja en normal exportkreditgaranti för den exportkredit som banken eller pensionsförsäkringsbolaget ger. Eftersom exportkreditgarantin inte till fullt belopp täcker hela finansieringen, då täckningsprocenten är under 100, måste banken ställa en motgaranti för den del som överstiger exportkreditgarantin. Den av EKF beviljade on demand-garantin och exportgarantin medför inte överlappande ersättningsskyldighet. Banken har inte rätt att få ersättning på basis av exportgarantin i situationer där EKF har betalat ersättning på basis av en on demand-garanti som EKF beviljat.

Utöver den normala garantiavgiften tar EKF ut en avgift som motsvarar risken. Bankens riskpris ses på credit default swap (CDS)-marknaden. År 2013 var pensionsförsäkringsbolagens andel av refinansieringen av exportkrediter cirka två miljarder danska kronor (cirka 269 miljarder euro).

I Danmark finns dessutom ett av EKF administrerat exportfinansieringssystem (ELO). Medlen kommer från danska staten och den uppställda limiten för exportfinansiering är 35 miljarder danska kronor (cirka 4,7 miljarder euro). I Danmark finns också andra exportfinansieringsarrangemang som främjar exporten, såsom pension fund scheme, där pensionsbolag finansierar exportkrediter.

2.2.2.4 Tyskland

I Tyskland är exportgarantiinstitutet Euler-Hermes. I dess produkturval finns en värdepapperiseringsgaranti (Verbriefungsgarantie) som kompletterar exportgarantin. Värdepapperiseringsgarantin är tyska statens ovillkorliga garanti som betalas på begäran, dvs. on

demand-garanti. Utöver en normal köparkreditgaranti ansöker kreditgivaren också om en värdepapperiseringsgaranti hos Euler-Hermes. Garantin beviljas kreditgivaren och hänför sig alltid till en viss exportgaranti. Refinansiären är förmånstagare för värdepapperiseringsgarantin. Bara refinansiären kan ställa krav på ersättning på basis av garantin. Kreditgivaren överför den fordran som grundar sig på den exportkredit som exportgarantin täcker till refinansiären och får den överenskomna refinansieringen.

Mellan Euler-Hermes och kreditgivaren finns dessutom ett separat avtal. Enligt avtalet förbinder sig den kreditgivande banken att betala förfallna betalningar på exportkrediten inklusive självriskandelar till refinansiären, om köparen i form av exportkredittagare inte betalar krediten. Euler-Hermes ersätter på basis av köparkreditgarantin kreditgivaren beloppet enligt garantitäckningen till den del kreditgivaren har betalat de förfallna posterna av exportkrediten till refinansiären. Om den kreditgivande banken inte klarar av denna betalningsskyldighet, så betalar Euler-Hermes på basis av värdepapperiseringsgarantin hela ersättningsbeloppet till refinansiären. Då har Euler-Hermes regressrätt i förhållande till kreditgivaren och rätt till den ursprungliga exportkrediten. Värdepapperiseringsgarantin som Euler-Hermes beviljat och köparkreditgarantin medför inte överlappande ersättningskyldighet.

Värdepapperiseringsgarantin har varit i kraft i Tyskland redan från år 1973. Den tyska garantimodellen fungerar i praktiken som ett slags reservsystem i situationer där banker inte annars kan ordna refinansiering. Enligt Euler-Hermes erfarenhet behöver de finansierande bankerna ofta värdepapperiseringsgarantin för att sänka sina kostnader i samband med medelanskaffningen. De tyska myndigheterna har inte separat anmält refinansieringsgarantin till Europeiska unionens kommission.

Euler-Hermes beviljade värdepapperiseringsgarantier till ett belopp av 613 miljoner euro år 2011, 1,2 miljarder euro år 2012 och 642 miljoner euro år 2013. Enligt Euler-Hermes har garantin använts måttligt, fast hela limiten inte har använts.

I Tyskland erbjuder också Kreditanstalt für Wiederaufbau (nedan KfW) refinansiering till banker i länder utanför Europeiska unionen inom ramen för den årliga limiten på 1,5 miljarder euro. Även KfW:s dotterbank KfW-IPEX -Bank GmbH (nedan KfW IPEX) beviljar ofta exportkrediter. Sedan 2008 har KfW-IPEX varit verksam på kommersiell basis. Utöver kommersiella exportkrediter kanaliseras KfW-IPEX i egenskap av agent för tyska staten exportkrediter på CIRR-villkor till utvecklingsländer inom ramen för programmet Export Finance Programme. KfW-IPEX:s kreditstock är cirka 60 miljarder euro.

2.2.2.5 Frankrike

Compagnie Francaise d'Assurance pour le Commerce Extérieur (nedan Coface), som administrerar de offentliga exportgarantierna i Frankrike, kan bevilja refinansieringsgarantier. Det är fråga om en ny garanti som har byggts upp enligt den tyska värdepapperiseringsgarantimodellen. Garantin har inte använts ännu.

I Frankrike används dessutom en medelanskaffningsmodell där banken använder exportgarantier i medelanskaffningen så att den exportgaranti som beviljas det finansierade projektet överförs till ett medelanskaffningsbolag som bildas särskilt. Medelanskaffningsbolaget har till uppgift att emittera masskuldebrev som garanterats enligt Frankrikes lag. Bankens på exportkrediten grundade fordringar är säkerheter för dessa masskuldebrev. För att bankens fordran i ett visst finansieringsprojekt ska lämpa sig för arrangemanget, ska fordran vara en garanti som beviljats av en aktör inom den offentliga sektorn och som täcker hela beloppet av fordran i fråga. En sådan aktör är oftast ett exportgarantiinstitut. I systemet beviljas således inte någon separat garanti som på begäran betalas till medelanskaffningsbolaget, utan endast normal exportgaranti.

2.2.2.6 Holland

Exportgarantiinstitutet i Holland, Atradius, beviljar refinansieringsgarantier i samband med exportgarantier. Den bank som beviljat

exportkrediten kan överföra exportkrediten till en investerare eller lämna den i sin egen balansräkning. Produkten har i Holland sålts till pensionsbolag. Ur pensionsbolagens perspektiv är risken i samband med refinansieringsgarantin i praktiken densamma som i holländska statens masskuldebrevslån, men dess avkastning är högre.

I prissättningen debiterar Atradius utöver den normala garantiavgiften för exportkrediten bland annat kreditgivarens konkursrisk och avgifter som hänför sig till kreditarrangemangets operativa risker. Våren 2014 hade Atradius beviljat fem garantier till ett sammanlagt värde av cirka 400 miljoner euro. Under behandling fanns projekt till ett värde av cirka 600 miljoner euro.

2.2.2.7. Förenade kungariket

Förenade kungariket införde våren 2014 ett nytt system för refinansiering av exportkrediter. Det administreras av exportkreditinstitutet i Förenade kungariket, Export Credit Guarantee Department (nedan UKEF). Det nya systemet för refinansiering av exportkrediter (Export Refinancing Facility) kan endast användas i situationer där en affärsbank inte själv kan skaffa refinansiering för en köpar-kredit den beviljat. I modellen finns två alternativ. Antingen förbinder sig UKEF att köpa exportkrediten av den finansierande banken vid en i förväg överenskommen tidpunkt eller så förbinder sig UKEF att ställa en garanti för masskuldebrevslån eller andra finansiella instrument med vilka exportkrediten refinansieras. UKEF tar utöver priset på den normala exportgarantin dessutom ut olika arvoden.

2.2.2.8 Belgien

Exportgarantiinstitutet i Belgien, Delcrede/Ducroire (nedan DD) införde en refinansieringsgaranti (Export Funding Guarantee) i mars 2013. Den har dock inte använts. Som orsaker har nämnts villkoren och priset för produkten. Även bankernas förbättrade situation och finansmarknadens partiella återhämtning har bidragit till detta.

DD erbjuder också andra finansieringslösningar såsom forfaiting för små leverantörs-krediter. DD undersöker möjligheten att ordna refinansiering även med masskuldebrevslån, där flera exportkrediter förenas och blir refinansierade på en och samma gång.

2.2.2.9. Italien

Italien har inte någon egentlig refinansieringsgaranti. Däremot används ett refinansieringssystem som har överenskommit med banken Cassa di Depositi e Prestiti. Banken refinansierar andra banker och är vid behov direkt kreditgivare.

2.2.2.10 Österrike

För finansieringen av exportkrediter i Österrike ansvarar Die Österreichische Kontrollbank (nedan ÖKB), som ägs av privata banker. ÖKB har på ett effektivt sätt erbjudit affärsbanker refinansiering av exportkrediter redan i flera decennier. Man har inte behövt införa några andra refinansieringslösningar.

2.2.3. Sammanfattning

I länder där det redan före finanskrisen fanns ett fungerande system för refinansiering av exportkrediter har det inte funnits behov av nya arrangemang. Så har det varit i Sverige och Österrike. Däremot har flera länder behövt införa en refinansieringsgaranti för att komplettera andra refinansieringslösningar. Detta har gjorts i Norge och Danmark. Införandet av en refinansieringsgaranti är ett bra alternativ i länder med god kreditvärdighet. I länder med svag kreditvärdighet förmedlas värdet av garantin som dyra kostnader för exportkredittagaren.

Som en central egenskap för det finansiella instrumentet kan betraktas refinansieringsgarantins ovillkorlighet, för att den ska vara tillräckligt intressant som placeringsobjekt. Tänkbara investerargrupper är försäkrings- och pensionsförsäkringsbolag, andra institutionella investerare samt affärsbanker. Utöver ovillkorligheten är det för investerarna viktigt att garantin är en av ett garantiinstitut beviljad förbindelse som staten ansvarar för.

Utöver annat kan produktens icke-likviditet, villkor som avviker från normala investeringsprodukter samt lyft- och återbetalningsprofilerna försvåra produktens investeringsduglighet. Med tanke på produktens funktion har till exempel snabb återbetalning i situationer med insolvens ansetts vara viktigt. Snabb återbetalningstid innebär i praktiken 10—15 dagar. Införandet av refinansieringsgaranti kan bli mindre lockande på grund av att institutionella investerare inte känner till exportkreditfinansieringen särskilt väl.

Refinansieringsgarantin kan användas på flera olika sätt. Den kan vara en direkt refinansieringsgaranti för en enskild exportkredit, en gemensam refinansieringsgaranti för flera exportkrediter eller en garanti för ett masskuldebrevslån som emitteras separat. Den exportkredit som finansieras kan stanna i kreditgivarens balansräkning eller så kan den överföras till ett separat bolags eller en investerares balansräkning. Den kredit som refinansieras kan vara ny eller tidigare beviljad. För jämförelsens skull utnyttjas i USA, där institutionella investerare är vana vid krediter som US Ex-Im Bank garanterar, kapitalmarknaden i stor utsträckning. Kostnaderna för medelanskaffningen har typiskt varit lägre på kapitalmarknaden än i fråga om bankers medelanskaffning.

Gemensamt för refinansieringsgarantierna är 100 procents täckning och att garantin ska betalas på begäran. Till refinansieringsgarantin hänför sig alltid en exportkredit som beviljats för finansiering av en exportaffär och en exportgaranti för krediten, när produkterna är separata. Exportgarantiinstitutet kan dock maximalt vara tvunget ge ersättning endast en gång på basis av de garantier institutet beviljat. I refinansieringsgarantin ingår utöver den risk som täcks med exportgaranti i typiska fall en residual på 5—10 procent som krävs av banken. På grund av residualen baserar sig prissättningen förutom på prissättningen av en normal exportkredit också på prissättning av bankrisken. Dessutom kan exportgarantiinstitutet debitera de handläggingskostnader och andra kostnader som arrangemanget medför. Som produkt kan refinansieringsgarantin skötas genom att utveckla exportgarantiinstitutets befintliga produk-

ter. Det krävs inga nya operativa arrangemang.

2.3 Bedömning av nuläget

I den gällande lagstiftningen om exportfinansiering finns inte bestämmelser om refinansieringsgaranti. Således är det inte möjligt att med stöd av lag bevilja garantier för refinansiering av exportkrediter som kreditinstitut eller finansiella institut beviljat.

I 2 § i exportgarantilagen finns bestämmelser om tillämpningsområdet för lagen. I garanterandet av refinansiering är det fråga om en separat garanti som beviljas för att ordna finansiering för en affär som avses i exportgarantilagen, inte en garanti som direkt hänför sig till exportaffären. Refinansieringsgarantin hör därför inte till tillämpningsområdet för den nuvarande exportgarantilagen och kan därför inte beviljas. Detta kan anses vara ett missförhållande. Med tanke på finansieringssystemets funktion är det viktigt att bankerna i större utsträckning än i nuläget ska kunna finansiera export på basis av sin egen medelanskaffning.

Utifrån den internationella översikten kan det konstateras att det i flera av Finlands konkurrentländer finns en motsvarande produkt och att de dessutom har ett exportfinansieringssystem i form av krediter. I dessa länder är möjligheterna till finansiering för företag som bedriver kapitalvaruexport mångsidigare än för finländska exportföretag. I Finland ligger tyngdpunkten i exportfinansieringen för närvarande i stor utsträckning på krediter som Exportkredit beviljat, när garantibaserad finansiering som baserar sig på bankers medelanskaffning inte är konkurrenskraftig. Därför behöver man öka konkurrenskraften för finansiering som baserar sig på bankers medelanskaffning. På så sätt kan man också trygga att bevillningsfullmakterna i exportfinansieringslagen är tillräckliga.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Avsikten med propositionen är att i exportgarantilagen ta in bestämmelser som gör det möjligt att bevilja en separat garanti för att

ordna refinansiering för krediter som bilviljats för sådana exportaffärer som avses i exportgarantilagen och för krediter som beviljats för sådana inhemska exportfrämjande investeringar som avses i exportgarantilagen. Avsikten är att en ny produkt, refinansieringsgaranti, ska komplettera det offentligt understödda exportfinansieringssystemet och därigenom göra systemet mångsidigare.

De nya bestämmelserna som syftar till att öka bankernas soliditet och förbättra deras hantering av risker har försvårat tillgången på långfristig finansiering och höjt priset på finansiering. Också de ökade avkastningskraven för banker försvagar deras förmåga och intresse att finansiera exportkrediter som kräver lång betalningstid. Därför har efterfrågan på exportfinansiering i stor grad riktat sig till Exportkredit. På grund av detta blev man sommaren 2014 tvungen att höja exportfinansieringslagens maximifullmakt för beviljande av export- och fartygskrediter.

Införandet av den nya produkten syftar till att främja finansmarknadens funktion och den privata exportfinansieringen. Samtidigt är avsikten att minska behovet att använda sådan export- och fartygskreditsfinansiering som Exportkredit beviljat, när en del av exportfinansieringen med hjälp av den nya produkten ska rikta sig till exportkrediter som banker finansierat. Genom produkten ska bankerna kunna finansiera en del av export- och fartygskrediterna med sin egen medelanskaffning.

Med hjälp av refinansieringsgarantin är det också möjligt att i medelanskaffningen använda export- och fartygskrediter som finns i Exportkredits balansräkning. Systemet ska fungera på samma sätt som när ett kreditinstitut eller finansiellt institut är mottagare av refinansieringsgarantin. När det gäller Exportkredit förutsätter dock införandet av garantin att lagen om bolaget Finlands Exportkredit Ab (1136/1996) ändras.

Avsikten är dessutom att förslaget inte ska medföra ett behov att höja bevillningsfullmakten enligt 10 § i exportgarantilagen.

I propositionen föreslås att det införs en möjlighet att bevilja exportgaranti för att ordna refinansiering för exportkrediter. Produkten ska kallas för refinansieringsgaranti. Garantin ska huvudsakligen beviljas i form

av borgen. Beviljandet av borgen ska oftast hänföra sig till en och samma exportgaranti, men vid behov kan garantin också användas i situationer då banken refinansierar flera exportkrediter. Refinansiären är förmånstagare för garantin. Garantin ska vara ovillkorlig och betalas på begäran. Den ska täcka den exportkredit som banken beviljat i sin helhet. På motsvarande sätt föreslås i propositionen att det införs en möjlighet att bevilja exportgaranti för att ordna refinansiering för krediter som beviljats för sådana inhemska exportfrämjande investeringar som avses i exportgarantilagen.

I praktiken ska det kreditinstitut eller finansiella institut som beviljat exportkrediten överföra de fordringar som grundar sig på exportkrediten till refinansiären. Exportkredittagaren avses betala krediten antingen via en bank eller direkt till refinansiären. Om kredittagaren inte betalar exportkrediten till refinansiären, är den kreditgivande banken skyldig att till refinansiären betala av sina egna medel. Banken kan framställa ett ersättningskrav hos Finnvera enligt villkoren för exportgarantin. I en sådan situation har refinansiären fått betalning, så refinansiären har inte rätt att ansöka om ersättning hos Finnvera på basis av refinansieringsgarantin.

Om den bank som är kreditgivare inte betalar till refinansiären, kan refinansiären framställa ett ersättningskrav hos Finnvera. Avsikten är att Finnvera på basis av refinansieringsgarantin ska betala hela refinansieringsbeloppet till refinansiären, som ska överföra de fordringar som grundar sig på exportkrediten till Finnvera. Finnvera har i detta fall inte ersättningskyldighet på basis av exportgaranti. Finnvera ska ha regressrätt i förhållande till den bank som beviljat exportkrediten.

Det föreslås att exportgarantilagen ska ändras för att införa en refinansieringsgaranti för export. Det föreslås att lagens tillämpningsområde och definitionen av exportgaranti ska utvidgas så att de även omfattar förbindelser som beviljas för att ordna finansiering. I exportgarantilagen finns inte bestämmelser om finansiella institut som är föremål för exportgaranti eller om krav som ställs på instituten. Däremot föreskrivs i 3 § om definitioner i exportfinansieringslagen om definitionerna

av kreditinstitut och finansiella institut. Motsvarande bestämmelser behöver också tas in i exportgarantilagen.

Dessutom föreslås att det i exportgarantilagen tas in en bestämmelse om det rättsliga förhållandet mellan den normala exportgarantin och den nya refinansieringsgarantin i en eventuell ersättningssituation. Avsikten är att ersättningsskyldighet ska uppkomma endast en gång, på basis av antingen exportgarantin eller refinansieringsgarantin.

Även lagens 10 § om ansvarsgränser föreslås bli ändrad. Beviljande av exportgaranti för att ordna refinansiering för en exportkredit innebär inte något nytt ansvarstagande. Det är typiskt för arrangemanget att exportgaranti redan beviljats som säkerhet för betalningen av exportkrediten. Refinansieringsgarantin ska rikta sig till samma exportkredit, så i praktiken ökar inte ansvaret på grund av garantin.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Avsikten med propositionen är att öka privata bankers möjligheter att finansiera exportkrediter genom att dra nytta av kapitalmarknaden. Genom refinansieringsgarantin har bankerna möjlighet att skaffa medel för exportfinansiering, så att bankerna med hjälp av garantin kan överföra exportkrediterna till eventuella investerare. Avsikten är att man i prissättningen av refinansieringsgarantin beaktar både marknadsreferenser och prissättningspraxis i konkurrentländerna i Europeiska unionen, så statligt stöd ska inte ingå.

Avsikten med propositionen är att refinansieringsgarantier ska kunna beviljas inom ramen för de nuvarande beviljningsfullmakterna. Den föreslagna refinansieringsgarantin innebär inte att helt nytt ansvar uppstår, eftersom den riktar sig till sådana exportkrediter för vilka exportgaranti beviljats eller beviljas på samma gång som refinansieringsgarantin.

Systemet med refinansieringsgaranti för export ska vara en finansieringsform som kompletterar exportfinansieringen i form av krediter. Enligt nuvarande uppskattning kan beloppet av refinansieringsgarantier uppgå

till 1—1,5 miljarder euro under de närmaste fem åren.

Prissättningen av refinansieringsgarantin ska utöver prissättningen för den normala exportgarantin basera sig på prissättning av en tilläggsrisk för en 5—10 procents andel av residualrisken och eventuella andra kostnader och handläggningsavgifter. Det pris som den investerare som är refinansiär betalar påverkas av likviditeten av den produkt som överförs. På exportkrediten tillämpas återbetalningsprofilen enligt OECD:s exportkreditavtal. Med tanke på finansiären är produkten mer komplicerad än ett normalt masskuldebrevslån. Detta kan höja den avkastning som investeraren kräver. Storleken på ett typiskt investeringsobjekt uppskattas vara cirka 100-200 miljoner euro. Enligt uppskattning ska det årligen göras några investeringar.

I en eventuell situation med insolvens betalas ersättning på basis av refinansieringsgarantin bara en gång. Den kredittagare som fått exportkrediten avses betala krediten antingen via kreditgivaren eller direkt till finansiären. Om kredittagaren inte betalar krediten, är banken skyldig att betala refinansieringen till finansiären. Banken kan framställa ett ersättningskrav hos Finnvera enligt villkoren för exportgarantin. I en sådan situation har finansiären fått betalning, så finansiären kan inte längre ansöka om ersättning hos Finnvera på basis av refinansieringsgarantin. Om banken inte betalar refinansieringen till finansiären, kan finansiären framställa ett ersättningskrav hos Finnvera. Avsikten är att Finnvera på basis av refinansieringsgarantin ska betala hela refinansieringsbeloppet till finansiären, som ska överföra de fordringar som grundar sig på exportkrediten till Finnvera. Finnvera har i detta fall inte ersättningsskyldighet på basis av exportgaranti. Finnvera ska ha regressrätt i förhållande till den bank som beviljat exportkrediten. Till denna del ingår en bankrisk i arrangemanget.

I det nuvarande systemet för finansiering av exportkrediter som Exportkredit erbjuder är täckningen av Finnveras köparkreditgaranti 100 procent för Exportkredit. För att bankens egen riskandel ska realiseras, ställer den bank som fått köparkreditgarantin till Finnvera en residualgaranti av on demand-typ, i

typiska fall på 5 procent, som till storleken motsvarar bankens egen ansvarsandel. Banken är skyldig att betala residualgarantin till Finnvera på begäran. Således bär Finnvera även i det nuvarande systemet risken för insolvens hos den bank som beviljat exportkrediten.

Finnveras totala ansvar för exportgarantier får uppgå till högst 17 miljarder euro efter den ändring av exportgarantilagen som trädde i kraft den 1 juli 2014. Tack vare den föreslagna refinansieringsgarantin behöver ansvarsbeloppet inte höjas. Refinansieringsgarantin har 100 procents täckning. Den är alltid förenad med en av en bank beviljad exportkredit och Finnveras exportgaranti som beviljats för exportkrediten. En tilläggsrisk bildas av den andel som överstiger en normal exportgaranti, i typiska fall fem procent av exportkreditens belopp. Ansvaret för refinansieringen jämfört med exportgarantin som beviljats för exportkrediten är så pass mycket större. Skillnaden har dock i praktiken inte en sådan inverkan på ansvarsbeloppet att det behöver höjas från nuvarande.

Maximifullmakten för exportgaranti gäller enligt 10 § i exportgarantilagen det sammanlagda ansvaret för exportgarantier och skyddsarrangemang. I ansvaret inräknas det garantiansvar som exportgarantin medför till sitt garanterade kapital utan andra poster som eventuellt tillkommer utöver kapitalet i sin helhet, och på motsvarande sätt hälften av garantiansvaret för det garanterade kapital som medförs av bindande garantianbud. Utöver kapitalet täcker exportgarantin även räntor och i begränsad mån också dröjsmålsräntor. På motsvarande sätt inräknas i refinansieringsgarantin även räntor och dröjsmålsräntor, så behandlingen av räntor motsvarar det nuvarande förfarandet, dock så att beräkningsgrunden är något större i refinansieringsgarantin.

Refinansieringsgarantin är alltid förenad med exportgaranti. Beviljande av refinansieringsgaranti innebär att Finnveras ansvar för exportgarantier ökar så mycket som kreditgivarens residualrisk. Enligt 4 § i lagen om statens specialfinansieringsbolag (443/1998) ska Finnvera sträva efter att utgifterna för dess verksamhet på lång sikt kan täckas med inkomsterna från verksamheten. Dessutom

förutsätter WTO:s bestämmelser att exportgarantiverksamheten ska vara självbärande på lång sikt. Finnveras exportgarantiverksamhet har haft ett positivt resultat åren 1999—2013. Under de senaste åren har verksamheten gått med vinst och överskottet har varit i genomsnitt 40—50 miljoner euro per år. Förlusterna av exportgarantiverksamheten, inklusive specialrisktagningen, har varit små under de senaste åren. Åren 2009—2013 har Finnvera betalat ersättningar sammanlagt upp till cirka 33,6 miljoner euro, som har fördelats så att ersättningar betalats till ett belopp av cirka 4,7 miljoner år 2009, cirka 6,5 miljoner år 2010, cirka 1,6 miljoner år 2011, cirka 17,5 miljoner år 2012 och cirka 3,3 miljoner euro år 2013. Det ekonomiska totalresultatet av verksamheten har emellertid hittills visat ett överskott varje år som Finnvera varit verksamt (1999—2013) och kumulativt också ända från inrättandet av exportgarantisystemet (1963—2013). Det bokföringsmässiga ansvaret för exportgarantier och det ansvar som räknats ut enligt 10 § i exportgarantilagen var 10,2 miljarder euro i slutet av september 2014. Av antalet anbud har hälften beaktats enligt lagen. Det totala ansvaret, där anbudsansvaret har beaktats i sin helhet, var 13,2 miljarder euro i slutet av september 2014.

Ersättandet av förluster av exportgarantiverksamheten baserar sig på fondsystem. Ersättningar för exportgarantier betalas i första hand av Finnveras inkomster från garantibetalningar för året i fråga och i andra hand av överskott från exportgaranti- och specialborgensverksamheten som influtit under tidigare års verksamhet, som för åren 1999—2013 är cirka 436 miljoner euro. Om bolagets egna medel i dess balansräkning inte räcker till för att täcka förlusten, är den andra ersättningskällan Statsgarantifonden utanför statsbudgeten. I Statsgarantifonden finns för närvarande cirka 650 miljoner euro. Således finns det knappt 1,1 miljarder euro i ersättningssystemet som baserar sig på fonder för exportgarantiförluster. Om fondmedlen inte räcker till, är den tredje ersättningskällan statsbudgeten.

Den föreslagna ändringen i exportgarantilagen syftar till att vidareutveckla det offentligt understödda exportfinansieringssystemet

i Finland, så att det blir mer konkurrenskraftigt än tidigare. Det att enskilda stora exportaffärer fås till Finland kan innebära hundratal eller rentav tusentals årsverken i exportföretaget och i underleverantörsnätverket. Utöver de direkta sysselsättningseffekterna sträcker sig effekterna av projekten längre i form av skatteinkomster samt som en ökning av kommunala och privata tjänster och ökad konsumtion efterfrågan på företagens hemort och i närområdena. Det är mycket svårt att göra noggrannare bedömningar av produktionsvärdet och sysselsättningseffekterna.

Avsikten med refinansieringsgarantin enligt propositionen är att främja kreditinstituts- och finansiella instituts möjligheter att skaffa medel för exportfinansiering. Propositionen främjar banksystemets funktion och har positiva effekter på samhällsekonomin.

4.2 Organisatoriska konsekvenser

Utvidgningen av exportgarantilagens tillämpningsområde bedöms inte ha några nämnvärda konsekvenser för Finnveras eller arbets- och näringsministeriets verksamhet. Finnvera ansvarar för organiseringen av och resursfördelningen för sin verksamhet på det sätt som bolaget anser vara ändamålsenligt.

4.3 Konsekvenser för företagen

I exportgarantiverksamheten är det särskilt viktigt att exportföretag som är verksamma i Finland har tillgång till motsvarande finansieringsmöjligheter som företagen i konkurrentländerna (level playing field). Genom den föreslagna ändringen förbättras möjligheterna för kunder hos exportföretag att få konkurrenskraftig finansiering och därigenom främjas exporten.

Av Finlands totala export har andelen export som täckts med Finnveras exportgaranti varit i genomsnitt 4—5 procent. Exportfinansiering i form av krediter och exportgarantier har dock stor betydelse för företag som exporterar kapitalvaror, då man med hjälp av dessa kan främja tillgången till finansiering för köpare i exportaffärer.

5 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid arbets- och näringsministeriet i samarbete med Finnvera. I lagberedningen har beaktats beredningsarbetet av den av arbets- och näringsministeriet tillsatta arbetsgruppen exportfinansiering 2011 (arbets- och näringsministeriets konkurrenskraft-publikation 13/2011).

Utlåtanden om propositionen har begärts av finansministeriet, utrikesministeriet, justitieministeriet, Finlands Näringsliv EK rf, Teknologiindustrin rf, Suomen Yrittäjät ry, Finansbranschens centralförbund rf och Finnvera Abp.

I de givna utlåtandena anses det i allmänhet att propositionen behövs. I utlåtandena anses det vara viktigt att det finländska exportfinansieringssystemet erbjuder exportindustrin lika konkurrensförutsättningar i förhållande till konkurrentländerna och möjligheter till framgång. Det konstateras dock också att konsekvenserna av den skärpta bankregleringen redan bemötts med ändringar i exportfinansieringssystemet och att det på basis av propositionen inte kan antas att refinansieringsgarantin har nämnvärd effekt.

Enligt ett utlåtande har den refinansieringsmodell som avses bli införd i Finland inte beskrivits noggrant i propositionen. Å andra sidan anses det att Finnvera bör ha tillräckligt med spelrum att fastställa detaljerna för instrumentet utifrån marknadens behov. Det anses också att ansvaret för den bank som beviljar krediten får vara högst en fallspecifik nettorisk, oftast 5 procent, för att refinansieringen ska ha den önskade effekten.

När det gäller analysering av riskerna i samband med refinansieringsgarantiinstrumentet, anses propositionen vara bristfällig. I propositionen bedöms bland annat inte vilka risker som hänför sig till det nya instrumentet jämfört med den nuvarande modellen, till exempel i fråga om insolvens hos den bank som beviljat exportkrediten. Dessutom anses det att även om det nya instrumentet inte förutsätter att gällande exportgarantifullmakter höjs, kan dess genomförandesätt medföra att statens ansvar ökar på grund av ränteeffekter.

Strävan har varit att i tillämpliga delar beakta de synpunkter som framförts i utlåtanden.

dena i den fortsatta beredningen av regeringspropositionen.

6 Samband med andra propositioner

Enligt artikel 107 i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är statliga stöd som snedvrider handeln mellan medlemsstaterna i princip förbjudna. Exportgarantilagen har anmälts till Europeiska unionen som en befintlig stödordning.

Det föreslås att i exportgarantilagen tas in bestämmelser om beviljande av exportgaranti för ordnande av refinansiering för exportkrediter och för krediter som angår inhemska investeringar. Ändringen utvidgar till denna del tillämpningsområdet för exportgarantilagen. På den föreslagna refinansieringsgarantin ska bestämmelserna om exportgarantier i OECD:s exportkreditavtal tillämpas. Avsikten är att man i prissättningen av garantin ska beakta både marknadsreferenser och prissättningspraxis i konkurrentländerna i Europeiska unionen. Också övriga villkor för garantin ska i princip motsvara konkurrentländernas villkor och vara marknadsbaserade. Refinansieringsgaranti ska beviljas den bank som är kreditgivare i samband med exportgarantin. Garantin ska beviljas så att den kan överföras till en refinansiär. Alternativt kan garantin beviljas refinansiären direkt. Avsikten är att kreditinstitut eller finansiella institut med hjälp av refinansieringsgarantin ska kunna skaffa långfristig refinansiering för exportkrediter.

Enligt EU-bestämmelserna om statliga stöd behöver en sådan ändring i en gällande stödordning som till sin karaktär är formell eller administrativ och som inte inverkar på bedömningen av om stödåtgärden är förenlig med den gemensamma marknaden inte anmälas till kommissionen. I annat fall ska anmälan göras, om det anses ingå statligt stöd i stödordningen.

I artikel 107.1 i Fördraget om Europeiska unionen definieras statligt som sådant stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, i den utsträckning det på-

verkar handeln mellan medlemsstaterna. Refinansieringsgarantin ska beviljas av Finnvera, som är ett helt statsägt specialfinansieringsbolag. Beviljandet av exportgarantier är en offentlig förvaltningsuppgift. Som fördel betraktas vilken som helst ekonomisk nytta som företaget inte skulle fått i vanliga marknadsförhållanden, dvs. utan den statliga insatsen. Med hjälp av refinansieringsgarantin kan den bank som beviljat exportkrediten med skäliga kostnader skaffa medel för finansiering av ett exportprojekt och därefter överföra krediten till en investerare som är refinansiär. Genom arrangemanget kan banken skaffa finansiering som kräver lång återbetalningstid och bära den kostnadsrisk som ingår i finansieringen. Banken skaffar medlen på marknadsvillkor. I arrangemanget ingår således inte statligt stöd för bankens del. Med hjälp av arrangemanget kan investeraren fördela sin placeringsportfölj i långfristiga exportkrediter. Den risk och det avkastningskrav som ingår i arrangemanget kan med tanke på investeraren jämföras med statsobligationer. Investeringens icke-likviditet och dess oregelbundna återbetalningsprofil höjer dock avkastningskravet till högre nivå än avkastningen av obligationer. I arrangemanget ingår inte statligt stöd för investerarens del.

Refinansieringsgaranti som Finnvera beviljar är till sin karaktär ett instrument som möjliggörs genom värdepapperisering av exportkrediter. Det är ett vanligt förfarande på finansmarknaden när företags skuldebrevslån emitteras. Den uppgift som föreslås för Finnvera i fråga om beviljande av refinansieringsgaranti motsvarar således marknadsekonomiska aktörers agerande i motsvarande transaktioner. Arrangemanget medför inte heller fördel för vissa företag eller grupper av företag, utan det är öppet för alla aktörer som finansierar export, oberoende av bransch.

När det gäller garantier har kommissionen utfärdat ett tillkännagivande om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på statligt stöd i form av garantier (nedan garantitilkännagivandet). I en garanti ingår oftast inte statligt stöd om föremålet för garantin inte befinner sig i ekonomiska svårigheter, om garantin är knuten till en bestämd transaktion, om föremålet för garantin bär en del

av risken och om det betalas ett pris på marknadsvillkor för garantin. Enligt garantitillkännagivandet får garantin inte täcka mer än 80 procent av beloppet för det utestående lånet eller någon annan finansiell förpliktelse. Begränsningen tillämpas dock inte, om garantin är given på skuldpaper. Med skuldpaper avses masskuldebrev och andra överförbara skuldformer som värdepapperiserats. Garantitillkännagivandet tillämpas inte heller på garantier för exportkrediter.

Refinansieringsgarantin är väsentligt förknippad med en exportkredit som beviljats av en bank och en exportgaranti som beviljats för krediten. Garantin gäller således en enskild transaktion eller flera transaktioner. För garantin tas det också ut ett pris på marknadsvillkor. Till den del som garantitillkännagivandet kan tillämpas på refinansieringsgarantin, ingår i arrangemanget inte statligt stöd enligt garantitillkännagivandet.

Refinansieringsgaranti kan inte betraktas som en ny självständig produkt, utan det är en produkt som kompletterar exportgaranti-verksamheten. I refinansieringsgarantin ingår enligt granskningen inte statligt stöd.

Med hjälp av refinansieringsgarantin kan i medelansaffningen användas export- och fartygskrediter som finns i Exportkredits balansräkning. Systemet ska fungera på samma sätt som när ett kreditinstitut eller finansiellt institut är mottagare av refinansieringsgarantin. När det gäller Exportkredit förutsätter dock införandet av garantin att lagen om bolaget Finlands Exportkredit Ab (1136/1996) ändras. I denna proposition föreslås dock inte att lagen om bolaget Finlands Exportkredit Ab ska ändras, utan avsikten är att senare utreda frågan separat.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

2 §. Tillämpningsområde. I paragrafen finns bestämmelser om tillämpningsområdet för exportgarantilagen. Enligt 2 mom. beviljas exportgaranti för den förlustrisk som kan uppstå i samband med export, investeringar i utlandet eller sådana inhemska investeringar vars ändamål är att främja exporten. Tillägget om inhemska investeringar togs in i lagen genom en ändring av exportgarantilagen (683/2014) som gjordes den 22 augusti 2014. Avsikten med propositionen är att utvidga tillämpningsområdet för exportgarantilagen så att det ska vara möjligt att refinansiera krediter som beviljats för export och för exportfrämjande inhemska investeringar. Det föreslås att 2 mom. ska ändras därefter.

Utvidgningen av tillämpningsområdet ska inte gälla investeringar i utlandet. Med dem avses enligt 3 § 2 punkten i exportgarantilagen finansiering i form av eget kapital eller annan finansiering, produktionsanordningar eller produktionsmetoder samt med dessa jämförliga ekonomiska förmåner som placeras i företagsverksamhet i det land där investeringen görs. De är oftast inte förenade med krediter som beviljats av kreditinstitut eller finansiella institut. Utvidgningen av tillämpningsområdet syftar till att i det nuvarande ekonomiska läget öka kreditinstitutens eller de finansiella institutens möjligheter att finansiera exportaffärer och exportfrämjande inhemska investeringar genom sin egen medelanskaffning.

3 §. Definitioner. Det föreslås att det till definitionen av exportgaranti i 3 punkten i paragrafen ska fogas avtal eller förbindelser för att ordna finansiering för export och inhemska investeringar enligt exportgarantilagen. För ett sådant arrangemang som möjliggörs av refinansiering ska tillämpas exportgarantilagens bestämmelser om exportgarantier. Förbindelsen ska kallas för refinansieringsgaranti. Den skiljer sig från annan exportgaranti så att förmånstagaren är en investerare som är refinansiär och garantin beviljas för att trygga betalningsskyldigheten till bankens investerare. Annan exportgaranti

beviljas oftast en bank för att trygga solvensen hos en köpare i ett exportprojekt. I praktiken ska refinansieringsgaranti huvudsakligen beviljas i form av borgen.

Finnvera ska bevilja det kreditinstitut eller finansiella institut som är kreditgivare borgen som säkerhet för bankens refinansiering. Med hjälp av borgen kan kreditgivaren överföra den exportkredit som kreditgivaren beviljat till en refinansiär och kreditgivaren får refinansiering som motprestation. Det ska också vara möjligt att inte överföra exportkrediten från bankens balansräkning till investeraren. I det fallet ska refinansieringsgarantin beviljas refinansiären direkt.

Refinansieringen ska alltid vara förenad med en exportgaranti som Finnvera beviljat. Refinansieringsgarantin ska ges refinansiären till godo. Refinansiären är oftast en institutionell investerare. Endast en investerare som är refinansiär kan framställa krav på basis av refinansieringsgarantin. Garantin ska till sitt belopp vara lika stor som beloppet av den refinansiering som skaffats med hjälp av garantin, dvs. att täckningen ska vara 100 procent. Den föreslagna refinansieringsgarantin innebär inte att det uppstår dubbelt ansvar, eftersom den gäller sådana exportkrediter eller exportfrämjande inhemska krediter för vilka exportgaranti redan beviljats.

Dessutom föreslås att det till paragrafen fogas definitioner av kreditinstitut och finansiellt institut. Till sin innebörd motsvarar definitionerna i praktiken definitionerna i 3 § 5 och 6 punkten i exportfinansieringslagen. Av instituten förutsätts rating som godkänts av Finnvera. I praktiken är det fråga om rating på minst investment grade-nivå. Med andra kreditinstitut och finansiella institut avses främst kreditinstitut och finansiella institut i OECD-länderna.

Enligt 11 § i exportgarantilagen fastställer Finnvera de allmänna avtalsvillkor som ska tillämpas på exportgarantier och ingår de avtal och ger de förbindelser som avses i 3 § 3 punkten samt vidtar skyddsarrangemang. Avsikten är att Finnvera också närmare ska fastställa handlingsmodellen för refinansieringsgaranti och dess villkor. I modellen ska

Finnvera beakta utvecklingen på finansmarknaden och villkoren för motsvarande system i konkurrentländerna.

4 §. Risker som täcks vid export. I paragrafen föreskrivs om risker som täcks vid export. Enligt 1 punkten täcks med exportgaranti oftast förlustrisk som beror på avtalet mellan garantitagaren och dennes motpart. Riskerna kan till exempel vara en förlustrisk som beror på kreditavtalet mellan kreditgivaren och kredittagaren, en förlustrisk som beror på leveransavtalet mellan exportören och köparen eller risken i fråga om den öppnande banken för den bank som på begäran av den öppnande banken har bekräftat en remburs. Det är centralt fråga om en kommersiell risk. I 2 punkten föreskrivs om förlustrisk om orsakas av en politisk risk.

Det inledande stycket i paragrafen föreslås bli ändrat så att där beaktas den i 2 § föreslagna utvidgningen av tillämpningsområdet så att det även gäller ordnande av refinansiering för exportkrediter. För att refinansieringsgarantier i samband med ordnande av finansiering för exportleveranser ska kunna beviljas med stöd av exportgarantilagen, bör även 4 § utvidgas på motsvarande sätt. Då kan exportgaranti beviljas förutom för att kompensera för den förlustrisk som kan uppstå i samband med export även den förlustrisk som kan uppstå i samband med ordnande av finansiering för exportleveransen. Förlusten kan uppstå antingen genom att köparen som fått exportkrediten inte kan återbetala krediten till det kreditinstitut eller finansiella institut som beviljat krediten, eller att det kreditinstitut eller finansiella institut som beviljats refinansieringsgaranti inte kan betala sin fordran till investeraren.

Om köparen som fått exportkrediten inte betalar köparkrediten, är kreditgivaren skyldig att betala refinansieringen till refinansiären av egna medel. Kreditgivaren kan framställa ett ersättningskrav hos Finnvera enligt villkoren för exportgarantin.

Om kreditgivaren inte betalar refinansieringen till refinansiären, uppkommer för refinansiären rätt att ansöka om ersättning hos Finnvera. Finnvera ska på basis av den refinansieringsgaranti som bolaget beviljat betala hela refinansieringsbeloppet till refinansiären. Efter att refinansiären fått betalningen, är

refinansiären skyldig att överföra de fordringar som grundar sig på exportkrediten till Finnvera. I detta fall har Finnvera inte någon ersättningsskyldighet som baserar sig på exportgaranti, utan Finnvera har på basis av refinansieringsgarantin regressrätt i förhållande till den kreditgivare som beviljat exportkrediten.

För Finnvera kan uppkomma ersättningsskyldighet på basis av antingen exportgarantin eller refinansieringsgarantin. Om det för Finnvera uppkommer ersättningsskyldighet på basis av refinansieringsgarantin, uppkommer för Finnvera inte någon ersättningsskyldighet på basis av exportgarantin. Det föreslås att en bestämmelse om detta tas in i 7 § i lagförslaget. Förlustrisken kan uppstå i samband med både en kommersiell och en politisk risk. Avsikten är att det kan bestämmas om förfarandena i det avtal enligt 13 § 6 a som ingås mellan Finnvera och kreditinstitutet eller det finansiella institutet.

5 a §. Risker som ska täckas vid inhemska investeringar. I paragrafen föreskrivs att en sådan förlust som uppstått i samband med inhemska investeringar på grund av finansiering eller borgen på villkor för främmande kapital ska ersättas med exportgaranti. Med inhemska investeringar avses enligt 3 § 3 punkten underpunkt c i exportgarantilagen sådana investeringar vars ändamål är att främja exporten. För en sådan investering kan exportgaranti beviljas bara av särskilda skäl. När sådana skäl bedöms ska enligt detaljmotiveringen till regeringspropositionen om statliga exportgarantier RP 72/2014 rd fästas vikt vid investeringens betydelse med tanke på att främja exporten och företags internationalisering. Särskilda skäl hänför sig också till situationer där exportgarantiinstitutet i ett utländskt företags land erbjuder garantier eller finansiering för en sådan investering i Finland som avses i den propositionen.

I paragrafen föreslås ett nytt 2 mom., genom vilket den i 2 § föreslagna utvidgningen av tillämpningsområdet beaktas. Enligt förslaget kan exportgaranti beviljas för att ersätta en förlust av refinansieringen av en i 3 § 3 punkten underpunkt c avsedd inhemska investering som finansierats på villkor för främmande kapital. Som villkor för bevil-

jande av refinansieringsgaranti ska inte krävas särskilda skäl, utan villkoren ska endast gälla beviljandet av exportgaranti för krediten. I bestämmelsen ska förlusten bero på en kommersiell risk.

De inhemska investeringarna avses vara stora speciellt med tanke på den ekonomiska storleken eller annars betydelsefulla för exporten. Sådana görs till exempel i skogs- och gruvindustrin vars internationella konkurrenskraft förbättras genom anskaffning av teknologi och anordningar samt andra investeringar. Även olika infrastrukturprojekt som i större utsträckning främjar exportindustrin, genom vilka exportindustrins konkurrenskraft och verksamhetsförutsättningar förbättras indirekt, kan komma i fråga. Sådana projekt är till exempel investeringar som hänför sig till hamnar eller terminaler för kondenserad naturgas (LNG). I sådana investeringar är krediterna oftast långfristiga, så beviljandet av refinansieringsgaranti till kreditinstitutet eller det finansiella institutet kan anses vara nödvändigt för att främja deras egen medelanskaffning.

7 §. Omständigheter som beaktas vid beviljandet av exportgaranti. Det föreslås att ett nytt 2 mom. ska fogas till paragrafen, och då blir nuvarande 2 mom. ett nytt 3 mom. I momentet föreslås en bestämmelse enligt vilken ersättningsskyldighet på basis av en refinansieringsgaranti enligt 3 § 3 punkten underpunkt d som beviljats ett kreditinstitut eller finansiellt institut för refinansiering av garantin kan uppkomma enbart på basis av antingen refinansieringsgarantin eller exportgarantin. Detta beror på att en refinansieringsgaranti ska alltid vara förenad med en exportgaranti som tryggar krediten. Bestämmelsen behövs för att skapa klarhet i de rättsliga förhållandena mellan exportgarantin som beviljats för projektet och den andra exportgarantin, refinansieringsgarantin, som beviljats för refinansieringen av krediten. Refinansieringsgarantin ska inte i detta avseende vara en självständig förbindelse.

Beroende på hur den kommersiella risken i samband med projektet uppstår kan ersättningsskyldighet uppkomma antingen på begäran av det kreditinstitut eller finansiella institut som beviljat krediten, då grunden är den exportgaranti som institutet beviljats, eller på

begäran av en investerare som är refinansiär, då grunden är refinansieringsgarantin. Den förstnämnda situationen uppstår om den köpare som fått exportkrediten inte betalar krediten. Den sistnämnda situationen uppstår till följd av att kreditinstitutet eller det finansiella institutet inte betalar refinansieringen till refinansiären.

10 §. Ansvarsgränser. I paragrafen föreslås ett nytt 4 mom. om beräkning av det maximala ansvaret, när exportgarantin beviljas i form av en refinansieringsgaranti enligt 3 § 3 punkten underpunkt d i lagförslaget. En refinansieringsgaranti ska alltid vara förenad med en exportgaranti som tryggar krediten. Refinansieringsgarantin ska inte i sedvanlig bemärkelse vara en självständig förbindelse, utan den ska beviljas för att möjliggöra att det kreditinstitut eller finansiella institut som fått exportgarantin ska få refinansiering på kapitalmarknaden.

Exportgarantin och refinansieringsgarantin ska gälla samma kredit. Dessutom är avsikten med föreslagna 7 § 2 mom. att även ersättningsskyldigheten ska bestämmas på basis av antingen exportgarantin eller refinansieringsgarantin. Därför bör ansvaret för exportgarantin beaktas bara en gång när ansvarsgränserna bestäms.

Eftersom refinansieringsgarantin ska täcka det refinansierade beloppet i sin helhet, är den i typiska fall större än exportgarantin. Om krediten å andra sidan refinansieras bara delvis, är refinansieringsgarantin mindre till beloppet än exportgarantin. Därför föreslås att bara det större ansvaret ska beaktas, när ansvarsgränserna bestäms.

13 §. Närmare bestämmelser. I paragrafens 1 mom. föreslås en ny 6 a punkt, som möjliggör närmare bestämmelser om förbindelsen som ges i form av en refinansieringsgaranti. De närmare bestämmelserna kan till exempel hänföra sig till begränsning av de skyldigheter som ingår i refinansieringsgarantin mellan Finnvera och det kreditinstitut eller finansiella institut som beviljat krediten.

Avsikten är att Finnvera utöver exportgarantiavtalet ska ingå ett separat avtal om refinansieringsgarantin med det kreditinstitut eller finansiella institut som beviljat krediten. Bestämmelserna avses gälla de närmare vill-

koren i avtalet som ingås mellan Finnvera och banken.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Genom förordning av statsrådet kan det utfärdas närmare bestämmelser om de principer som ska iakttas i exportgarantiverksamheten och som gäller förbindelser och villkoren i förbindelser för att ordna finansieringen för export och inhemska investeringar enligt 3 § 6 a punkten. De närmare bestämmelserna kan till exempel hänföra sig till begränsning av de skyldigheter som ingår i refinansieringsgarantin mellan Finnvera och banken. Bestämmelserna kan gälla till exempel villkoren i det avtal som ingås mellan Finnvera och det kreditinstitut eller finansiella institut som beviljat krediten.

3 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft under början av 2015.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis (GrUU 2/2001) är beviljande av exportgaranti en sådan offentlig förvaltningsuppgift som avses i 124 § i grundlagen. Exportgarantierna är förmåner med förmögenhetsvärde. Genom att bevilja förmånen förbinder sig statens specialfinansieringsbolag, Finnvera, eller i sista hand statsgarantifonden som står utanför statsbudgeten men får finansiering genom budgeten att ersätta de förluster som en viss verksamhet medför. Enligt grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte

äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande GrUU 2/2001 rd sett det som mycket lämpligt att ett bolag har hand om exportgarantierna, inte minst på grund av verksamhetens speciella karaktär. Dessutom har kraven på god förvaltning i exportgarantiverksamheten beaktats i exportgarantilagen. Uppgiften som gäller refinansiering ska anförtros Finnvera genom att exportgarantilagen ändras. I exportgarantilagen föreslås centrala bestämmelser om refinansieringsgaranti. Dessutom kan det med stöd av lagen utfärdas närmare bestämmelser om refinansiering genom förordning av statsrådet.

I 87 § i grundlagen föreskrivs om fonder utanför statsbudgeten. Propositionen gäller inte direkt den nuvarande Statsgarantifonden. Det föreslås inte någon ändring i det nuvarande maximibeloppet för exportgarantier, 17 miljarder euro. Refinansieringsgaranti kan enligt lagförslaget beviljas endast när exportgaranti har beviljats för en exportkredit eller en kredit för finansiering av en inhemsk investering som främjar exporten. Således förutsätter beviljande av den föreslagna refinansieringsgarantin alltid att det för den av bank beviljade finansieringen samtidigt beviljas, eller redan tidigare beviljats exportgaranti. Beviljandet av den föreslagna refinansieringsgarantin utvidgar således inte beviljandet av exportgarantier jämfört med nuläget och ökar i praktiken inte heller Statsgarantifondens ansvar. Refinansieringsgarantin avses förbättra bankernas möjligheter att skaffa medel för exportfinansiering.

Lagförslaget är inte problematiskt med tanke på grundlagen och kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om statliga exportgarantier

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om statliga exportgarantier (422/2001) 2 § 2 mom., 3 § 3 punkten och det inledande stycket i 4 §, av dem 2 § 2 mom. och 3 § 3 punkten sådana de lyder i lag 683/2014,

fogas till 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 683/2014, nya 4 och 5 punkter, till 5 a §, sådan den lyder i lag 683/2014, ett nytt 2 mom., till 7 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 793/2012, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., till 10 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 488/2014, ett nytt 4 mom. och till 13 §, sådan den lyder i lag 683/2014, en ny 6 a -punkt som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Exportgaranti beviljas för den förlustrisk som kan uppstå i samband med export eller investeringar i utlandet eller sådana inhemska investeringar vars ändamål är att främja exporten. Exportgaranti kan också beviljas för den förlustrisk som kan uppstå i samband med refinansiering av en kredit som beviljats för export eller en inhemsk investering.

3 §

Definitioner

3) exportgaranti sådana avtal eller förbindelser för vilka staten ansvarar och vilka ingås eller ges i form av direkt försäkring, återförsäkring, proprieborgen, fyllnadsborgen eller annan ansvarsförbindelse och som gäller

- a) export,
- b) investeringar i utlandet,
- c) inhemska investeringar vars ändamål är att främja exporten, eller

d) ordnande av refinansiering (refinansieringsgaranti) för en kredit som beviljats för export eller en inhemsk investering.

4) kreditinstitut ett i kreditinstitutslagen (610/2014) avsett finskt kreditinstitut eller ett kreditinstitut som har fått koncession inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som är godtagbart till sina kreditrisker eller ett annat utländskt kreditinstitut som till sina kreditrisker kan jämföras med dessa,

5) finansiellt institut ett i kreditinstitutslagen avsett finskt kreditinstitut eller ett kreditinstitut som har fått koncession inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som är godtagbart till sina kreditrisker eller ett annat utländskt kreditinstitut som till sina kreditrisker kan jämföras med dessa.

4 §

Risker som täcks vid export

Exportgaranti kan beviljas för att ersätta förluster som uppstår i samband med export eller ordnande av finansiering för export och som beror på att

5 a §

Risker som ska täckas vid inhemska investeringar

Exportgaranti kan beviljas för ersättande av en sådan förlust i anslutning till inhemska investeringar enligt 3 § 3 punkten underpunkt c som uppstår till följd av refinansiering av finansiering i form av främmande kapital och som beror på att en avtalspart, den som gett en förbindelse eller en förmånstagare som inte är garantitagare, bryter mot eller underlåter att uppfylla villkoren i ett avtal eller en förbindelse eller blir insolvent.

7 §

Omständigheter som beaktas vid beviljandet av exportgaranti

När ett kreditinstitut eller finansiellt institut beviljas refinansieringsgaranti enligt 3 § 3 punkten underpunkt d för refinansiering av en kredit, kan ersättningsskyldighet angående samma kredit uppkomma enbart på basis av antingen refinansieringsgarantin eller en exportgaranti enligt 3 § 3 punkten underpunkt a.

10 §

Ansvarsgränser

Om en exportgaranti beviljats i form av en refinansieringsgaranti på det sätt som föreskrivs i 3 § 3 punkten underpunkt d, beaktas i beräkningen av ansvarsbeloppet beloppet av refinansieringsgarantin eller exportgarantin enligt 3 § 3 mom. underpunkt a, enligt det större beloppet av dessa.

13 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om de principer som ska följas i exportgarantiverksamheten och som gäller:

6 a) förbindelser som ges för refinansieringsgarantier enligt 3 § 3 punkten underpunkt d och villkoren för förbindelserna;

Denna lag träder i kraft den 2015.

Helsingfors den 4 december 2014

Statsminister

ALEXANDER STUBB

Näringsminister *Jan Vapaavuori*

Lag**om ändring av lagen om statliga exportgarantier**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om statliga exportgarantier (422/2001) 2 § 2 mom., 3 § 3 punkten och det inledande stycket i 4 §, av dem 2 § 2 mom. och 3 § 3 punkten sådana de lyder i lag 683/2014,

fogas till 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 683/2014, nya 4 och 5 punkter, till 5 a §, sådan den lyder i lag 683/2014, ett nytt 2 mom., till 7 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 793/2012, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., till 10 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 488/2014, ett nytt 4 mom. och till 13 §, sådan den lyder i lag 683/2014, en ny 6 a -punkt som följer:

Gällande lydelse

2 §

Tillämpningsområde

Exportgaranti beviljas för den förlustrisk som kan uppstå i samband med export, investeringar i utlandet eller sådana inhemska investeringar vars ändamål är att främja exporten.

3 §

Definitioner

3) exportgaranti sådana avtal eller förbindelser för vilka staten ansvarar och vilka ingås eller ges i form av direkt försäkring, återförsäkring, proprieborgen, fyllnadsborgen eller annan ansvarsförbindelse och som gäller

- a) export,
- b) investeringar i utlandet, eller
- c) inhemska investeringar vars ändamål är att främja exporten.

Föreslagen lydelse

2 §

Tillämpningsområde

Exportgaranti beviljas för den förlustrisk som kan uppstå i samband med export eller investeringar i utlandet eller sådana inhemska investeringar vars ändamål är att främja exporten. *Exportgaranti kan också beviljas för den förlustrisk som kan uppstå i samband refinansiering av en kredit som beviljats för export eller en inhemsk investering.*

3 §

Definitioner

3) exportgaranti sådana avtal eller förbindelser för vilka staten ansvarar och vilka ingås eller ges i form av direkt försäkring, återförsäkring, proprieborgen, fyllnadsborgen eller annan ansvarsförbindelse och som gäller

- a) export,
- b) investeringar i utlandet,
- c) inhemska investeringar vars ändamål är att främja exporten, *eller*
- d) *ordnande av refinansiering (refinansieringsgaranti) för en kredit som beviljats för export eller en inhemsk investering.*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4) kreditinstitut ett i kreditinstitutslagen (610/2014) avsett finskt kreditinstitut eller ett kreditinstitut som har fått koncession inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som är godtagbart till sina kreditrisker eller ett annat utländskt kreditinstitut som till sina kreditrisker kan jämföras med dessa,

5) finansiellt institut ett i kreditinstitutslagen avsett finskt kreditinstitut eller ett kreditinstitut som har fått koncession inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som är godtagbart till sina kreditrisker eller ett annat utländskt kreditinstitut som till sina kreditrisker kan jämföras med dessa.

4 §

Risker som täcks vid export

Exportgaranti kan beviljas för att ersätta förluster som uppstår i samband med export och som beror på att

4 §

Risker som täcks vid export

Exportgaranti kan beviljas för att ersätta förluster som uppstår i samband med export eller ordnande av finansiering för export och som beror på att

5 a §

Risker som ska täckas vid inhemska investeringar

(ett nytt 2 mom.)

5 a §

Risker som ska täckas vid inhemska investeringar

Exportgaranti kan beviljas för ersättande av en sådan förlust i anslutning till inhemska investeringar enligt 3 § 3 punkten underpunkt c som uppstår till följd av refinansiering av finansiering i form av främmande kapital och som beror på att en avtalspart, den som gett en förbindelse eller en förmånstagare som inte är garantitagare, bryter mot eller underlåter att uppfylla villkoren i ett avtal eller en förbindelse eller blir insolvent.

7 §

Omständigheter som beaktas vid beviljandet av exportgaranti

(ett nytt 2 mom.)

7 §

Omständigheter som beaktas vid beviljandet av exportgaranti

När ett kreditinstitut eller finansiellt institut

beviljas refinansieringsgaranti enligt 3 § 3 punkten underpunkt d för refinansiering av en kredit, kan ersättningskyldighet angående samma kredit uppkomma enbart på basis av antingen refinansieringsgarantin eller en exportgaranti enligt 3 § 3 punkten underpunkt a.

10 §

Ansvarsgränser

(ett nytt 4 mom.)

13 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om de principer som ska följas i exportgarantiverksamheten och som gäller:

(en ny 6 a punkt)

10 §

Ansvarsgränser

Om en exportgaranti beviljats i form av en refinansieringsgaranti på det sätt som föreskrivs i 3 § 3 punkten underpunkt d, beaktas i beräkningen av ansvarsbeloppet beloppet av refinansieringsgarantin eller exportgarantin enligt 3 § 3 mom. underpunkt a, enligt det större beloppet av dessa.

13 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om de principer som ska följas i exportgarantiverksamheten och som gäller:

6 a) förbindelser som ges för refinansieringsgarantier enligt 3 § 3 punkten underpunkt d och villkoren för förbindelserna;

Denna lag träder i kraft den 2015